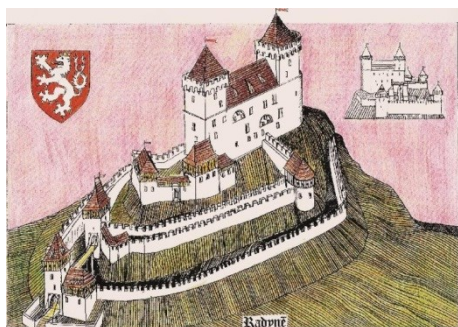

1. Radyně

1.1. Z Wikipedie

Radyně (též Karlshut, Kugelweit) je hradní zřícenina, která stojí na vrchu Radyně (569 m n. m.) mezi Plzní a Starým Plzencem v západních Čechách. Královský hrad byl postaven před rokem 1361 během vlády Karla IV. V českém prostředí se původní jméno Karlskrone neujalo, a tak po smrti Karla IV. byl hrad nazýván Radyní podle jména kopce a buližníkové¹ skály, na níž byl vybudován.

Hrad během staletí mnohokrát změnil svého majitele. V roce 1920 ho od Adolfa Arnošta z Valdštejna koupil Starý Plzenec, do roku 1928 probíhala velká oprava hradu. Počátkem 50. let 20. století se stal

Obrázek 1: Historická podoba

hrad majetkem státu a následně byl na hradní čtverhranné věži vybudován převaděč televizního signálu. V 70. letech 20. století proběhla další rozsáhlá oprava hradu a pod hradem byla vybudována restaurace s parkovištěm. Od 90. let je hrad opět majetkem města Starý Plzenec (viz kapitola 2: Starý Plzenec).

Z někdejšího královského hradu dnes stojí obvodové zdi paláce s oběma věžemi. Hranolová věž je zastřešena a byla upravena na rozhlednu. Je na ní umístěn vysílač Českých radiokomunikací. Z ostatních částí hradu se dochovaly dvě

hluboké cisterny, základy hradeb a hluboký příkop.

1.2. Z oficiálních stránek

Hrad založil před rokem 1361 Karel IV., který mu též dal od svého jména odvozený název. Ten se však tentokrát neujal. V husitských válkách byl hrad zastaven a koncem 15. století zpustl. Jako pustý se poprvé připomíná k roku 1558.

Stavitelem hradu byl nejpravděpodobněji Michal Parlér z rodiny pražského dvorního architekta Petra Parléra. Výstavbu organizačně zajišťoval Vít Hedvábný. Jako správci hradu – purkrabí – byli dosazováni většinou příslušníci drobné šlechty z Plzeňska. Úřední funkcí prvního královského purkrabího na hradě byl pravděpodobně za odměnu pověřen Zdislav Chlup, který úspěšně vedl výstavbu hradu. Posledním byl asi hejtman Racek, za jehož vlády, asi v polovině 16. století, hrad vyhořel. V dalších letech hrad postupně vlastnily hrad různé šlechtické rody. V současnosti je hrad v péči města Starého Plzně a během několika let prošel postupnou rekonstrukcí.

Hlavní stavbou hradu byl – podobně jako na nejspíše o něco starším Kašperku – obdélný palác, srostlý na kratších stranách se dvěma obytnými věžemi. Jedna z nich (doposud dobře dochovaná) byla čtverhranná a druhá polookrouhlá. Hlavní obytné plochostropé prostory se nacházely v prvním a druhém patře, v je-

Obrázek 2: Současná podoba

¹ Buližník (lydit, prubiřský kámen, silicit) je druh usazené křemité horniny pocházející ze starohor (Wikipedie).

jich sestavě nalézáme i dvě roubené komory. Horní úrovně obou věží spojovala chodbička v konstrukci krovu. Skalnatý vrchol kopce neumožňoval stavbu pravidelného opevnění okolo paláce s věžemi. Před čtverhrannou věží ležel nevelký, hradbou opevněný čtverhranný dvorek s cisternou a dnes zaniklou zástavbou. Do paláce se z něho vcházelo po můstku na pilířích přistavěných k jeho boku. Tento vnitřní hrad obíhalo ještě vnější opevnění, do jehož hradby byly zapojeny zřejmě hospodářské budovy.

Parkán na čelní straně s jednou podkovovitou a snad jednou dvojbokou baštou může být mladším doplňkem. Okružní příkop, který obíhá téměř celou dispozici, lemoval val. Na něm v místě vstupu stála prvá brána, do níž se vcházelo přes další, krátký příkop. Řešení paláce s věžemi silně připomíná hrad Kašperk, který však má obě věže čtverhranné. V obou těchto stavbách vyvrcholily tendence ke srůstání obytné věže s palácem (typické pro prvou polovinu 14. století) vznikem zcela pravidelného charakteristického stavebního útvaru, který volně stál v obvodovém opevnění. Jeho pohodlné a reprezentativní podobě byla věnována velká pozornost, zatímco opevnění zůstává pasivní.

2. Starý Plzenec

2.1. O městě samotném

Město Starý Plzenec se nachází v okrese Plzeň-město v Plzeňském kraji. Leží na řece Úslavě mezi Radyní a Hůrkou zhruba 9 km jihovýchodně od centra Plzně. Žije zde necelých 5 tisíc obyvatel. Ve městě se nachází základní škola a základní umělecká škola, kde se vyučuje výtvarné a hudební umění. Přestože je město od 1. ledna 2007 součástí okresu Plzeň-město (předtím okresu Plzeň-jih), přímou součástí města Plzeň se zatím nestalo.

Archeologické nálezy svědčí o osídlení místa již od 5. tisíciletí před naším letopočtem. Od 8. století lze podle archeologických nálezů vystopovat, že se jednalo o hradiště slovanské, které se od 10. století stalo přemyslovským knížecím hradištěm a bylo správním centrem celého Plzeňska. První písemná zmínka o Starém Plzenci (tehdy ještě zvaném Plzeň) se datuje k roku 976, kdy u tohoto přemyslovského hradiště kníže Boleslav II. porazil vojsko německého krále Oty II pod „iuxta Pilisini urbem“.

V roce 992 zde podle svatovojtěšských legend bylo již živé tržiště. Počátkem 11. stol. za knížete Jaromíra byla na hradišti mincovna. V letech 1213-1216 bylo hradiště sídlem Děpolda III., Přemyslovce z vedlejší větve. V letech 1224-1228 je uváděn pozdější český král Václav I. jako „vévoda plzeňský“. Po roce 1266 dává Přemysl Otakar II. pod správu kláštera v Chotěšově osm staroplzeňských kostelů: sv. Petra a Pavla, sv. Vavřince, sv. Kříže, Narození Panny Marie, sv. Jana Křtitele, sv. Martina, sv. Václava a sv.

Blažeje. Darovací listina se dochovala, proto známe jejich jména, i když některé již dávno zanikly. V podhradí postupně vyrostlo městské sídlo s řadou kostelů a živým obchodním ruchem na cestě z Prahy do Bavorska, které až do konce 13. století patřilo k nejdůležitějším v českém státě. Po roce 1295, kdy král Václav II. opodál založil Novou Plzeň (tj. nynější město Plzeň), Stará Plzeň upadala.

Název Starý Plzenec je poprvé doložen v roce 1442. Do poloviny 15. století bylo město stále královským majetkem, poté se dostalo do držení šlechty. V letech 1651 - 1780 vypukl dlouhý a marný spor

o uznání městských svobod a hlavně osvobození od roboty. Během 18. století poklesl Starý Plzenec na ves, teprve 1845 byl povýšen na městečko a v roce 1902 na město.

Od 19. století se v nedalekém Sedlci rozvíjí železářská výroba (první hamr je zde připomínán již roku 1578). Závod se stal kolébkou dnešních Škodových závodů v Plzni. Město je napojeno na významnou železniční trať č. 190 Plzeň – České Budějovice a sídlí v něm největší český výrobce sektu, firma Bohemia sekt, a.s.

Město se může pochlubit řadou nemovitých památek velkého historického, kulturního i přírodovědeckého významu. Většinu propojuje 10 km dlouhá naučná stezka, která je vhodnou vycházkou i pro méně zdatné turisty.

2.2. Pamětihodnosti Starého Plzně

Ve městě samotném je řada pamětihodností, které stojí za pozornost. Uvedme alespoň některé:

- Slovanské hradiště Hůrka neboli (Stará) Plzeň, na vrchu Hůrka (431 m), severně od města. Od 10. do 13. století středisko správy západních Čech.
- Dochované základy kostelů sv. Vavřince a sv. Kříže, národní kulturní památka České republiky.
- Rotunda svatého Petra a Pavla z 10. století v areálu hradiště, nejstarší stojící kostel v západních Čechách.
- Hrad Radyně, zřícenina gotického hradu na vrcholu kopce Radyně (567 m), jižně od města.
- Přírodní památka Andrejšky, buližníkový skalní hřeben na severozápadním úbočí Radyně.
- Přírodní památka Černá stráň.
- Kostel Narození Panny Marie v místní části Malá Strana (někdejším podhradí hradiště), kostel původem románský ze 12. století, dnešní podoba gotická ze století 14., s barokními úpravami roku 1695.
- Kostel Narození svatého Jana Křtitele na Masarykově náměstí původně románského založení, snad knížetem Jaromírem počátkem 11. století, později zcela přebudován goticky.

Mezi nejnavštěvovanější pamětihodnosti patří bezesporu částečně rekonstruovaná zřícenina hradu Radyně s opravenou čtverhrannou věží, ze které je úchvatná vyhlídka do všech světových stran. Popularitu mezi ostatními památkami okresu Plzeň – Jih dokresluje následující tabulka (celkové tržby počítány z průměrného vstupného 100 Kč/osobu):

Tabulka 1: Návštěvnost památek

Památka	Osob 2015	Osob 2016	Osob 2017	Osob 2018	Osob 2019	Celkem Kč
Radyně	21517	21885	25632	28166	28182	12 538 200
Kozel	28479	26169	27164	24189	23228	12 922 900
Nebílovy	7323	8522	8943	8423	8087	4 129 800
Chotěšov	6217	4988	5290	7864	6107	3 046 600
Spálené Poříčí	7510	6532	6448	6696	5618	3 280 400
Plzeň-Jih celkem	71 046	68 096	73 477	75 338	71 222	35 917 900

2.3. Bohemia Sekt

V roce 1871 začali Plzenečtí stavět moderní pivovar, na jehož místě v současné době sídlí společnost BOHEMIA SEKT, s.r.o. Historie společnosti začíná v roce 1945. Nejvýznamnějším datem v historii této společnosti je pak rok 1970, kdy se zrodila nejoblíbenější řada sektů nesoucí název Bohemia Sekt. Prohlídky jedinečných sklepních prostor společnosti s působivým výkladem o výrobě a historii těchto šumivých vín světové úrovně je možné si objednat na webových stránkách společnosti www.bohemiasekt.cz.

Společnost BOHEMIA SEKT patří k nejvýznamnějším výrobcům sektů, vína a lihovin střední a východní Evropy. Ročně prodává kolem 24 milionů lahví. Oceňování udělovaná jejím sektům a vínům na významných mezinárodních a tuzemských vinařských soutěžích potvrzují jejich vysokou kvalitu. Bohemia Sekt je dlouhodobě a se značnou převahou nejoblíbenější značkou sektů v České republice, když dosahuje až 70 procent podílu na trhu šumivých vín. Tichá vína značek Víno Mikulov, Habánské sklepy, Chateau Bzenec a Vinařství Pavlov získávají na věhlasu a díky své kvalitě, tradici a moravskému původu ovládly český trh tichých vín. Své místo v portfoliu mají i značky lihovin.

Distribuční síť firmy pokrývá všechny regiony České republiky a zahrnuje nejvýznamnější obchodní subjekty na domácím trhu. Za hranicemi Česka nabízí své produkty ve více než třicítce zemí od střední a východní Evropy přes země EU až po Asii a Severní a Střední Ameriku.

Vinice skupiny BOHEMIA SEKT se nacházejí na historií ověřených vinařských polohách jižní Moravy. Charakterizují je hluboce vápenité a na povrchu často sprašové půdy, výborná poloha s dobrou inklinací pozemků a podnebí s dostatkem slunečního svitu a dešťových srážek. Díky tomu jsou keře vinné révy zdravé a štědré. Plodí hrozny, z nichž vinaři firmy dělají lahodná vína a skvělé sekty.

2.4. Chateau Radyně – nevšední sekt

Protože rozdělení šumivých vín podle obsahu zbytkového cukru nemusí být obecně známo, uveďme nejprve – pro lepší sledování dalšího textu – přiřazení intervalů cukrnatosti používaným názvům:

Tabulka 2: Obsah cukru

BRUT NATURE	0-3 g/l
EXTRA BRUT	0-6 g/l
BRUT	0-12 g/l
EXTRA DRY	12-17 g/l
SEC	17-32 g/l
DEMI SEC	32-50 g/l
DOUX	50 g/l a více

Chateau Radyně je nejdéle nepřetržitě vyráběný sekt v České republice. Poprvé spatřil světlo světa v roce 1945. Zároveň je jedním z mála sektů kategorie Extra brut u nás. Chateau Radyni si oblíbili nejen fanoušci prémiových sektů, ale i vytříbené jazyčky odborníků. Na prestižních evropských degustačních soutěžích totiž sbírá jedno ocenění za druhým.

Chateau Radyně Extra brut rozhodně patří k perlám mezi sekty. Vzniká druhotným kvašením cuvée z Ryzlinku vlašského a Veltlínského zeleného tradiční metodou v lahvi a dostalo se mu mnoha ocenění, např. zlaté medaile na GRAND PRIX VINEX 2014 či v soutěži Prague Wine Trophy 2014. „Unikátní sekt Chateau Radyně, který je naším nejsušším sektem, vám nejvíce zachutná s aromatickými sýry či delikatesními úpravami bílého masa," radí sommelier BOHEMIA SEKTU.

Tento nejdéle nepřetržitě vyráběný sekt v Česku, Chateau Radyně společnosti BOHEMIA SEKT, mění od června 2015 svůj zevnějšek. Nový design přetváří historickou podobu Chateau Radyně na jednoduchý vzhled s puncem moderní elegance. Skvělá chuť samozřejmě stále zůstává.

„Sekt Chateau Radyně Extra brut je jedním z nejsušších sektů na našem trhu. Není zcela pro každého – je určen pokročilejším milovníkům bublinek, kteří dokáží ocenit velmi suchá šumivá vína. Minimalisticky pojatý design podtrhuje nevšednost Chateau Radyně, kovově chladné barvy pak evokují kategorii Extra brut," vysvětluje hlavní manažer značky Bohemia Sekt, pod kterou tento sekt spadá.

Orientační cena v obchodech je 199 Kč.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Návštěvnost památek	3
Tabulka 2: Obsah cukru	5

Seznam obrázků

Obrázek 1: Historická podoba	1
Obrázek 2: Současná podoba	1

Obsah

1. Radyně	1
1.1. Z Wikipedie	1
1.2. Z oficiálních stránek	1
2. Starý Plzenec	2
2.1. O městě samotném	2
2.2. Pamětihodnosti Starého Plzeňce	3
2.3. Bohemia Sekt	4
2.4. Chateau Radyně – nevšední sekt	5
Seznam tabulek	6
Seznam obrázků	6
Obsah	6